

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.001.02.2021

Pan
Jacek Sauter

Burmistrz Miasta Bytom Odrzański
ul. Rynek 1
67-115 Bytom Odrzański

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/21/001 Udzielanie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przez organy wykonawcze gmin z województwa lubuskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana Kierownik jednostki kontrolowanej	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, ul. Rynek 1 1, 67-115 Bytom Odrzański (dalej: <i>Urząd</i> lub <i>Miasto</i>). Jacek Sauter – Burmistrz Bytomia Odrzańskiego (dalej: <i>Burmistrz</i> lub <i>organ podatkowy</i>).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie określonych w Ordynacji podatkowej uregulowań w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. 2. Udzielanie pomocy publicznej i de minimis. 3. Sporządzanie i udostępnianie informacji o osobach fizycznych, prawnych oraz jednostkach organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono ulg i pomocy publicznej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych ¹ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Krzysztof Hofman, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LZG/92/2021 z dnia 16 listopada 2021 r. 2. Ewa Grosse, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LZG/93/2021 z dnia 18 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 1-5)

¹ Badania kontrolne mogą dotyczyć działań sprzed tego okresu, jeśli mają związek z zagadnieniami będącymi przedmiotem kontroli.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie sposób prowadzenia w Urzędzie, w latach 2018-2021 (I połowa), postępowań w sprawie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Negatywna ocena NIK wynika przede wszystkim z dużej liczby postępowań, które były obarczone błędami, a także charakterem i skutkami tych błędów.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W przypadku ponad 1/4 zbadanych przez NIK (20 z 77) postępowań zakończonych wydaniem decyzji o udzieleniu ulgi wystąpiły nieprawidłowości – nie przestrzegano wymogów określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁴ – mające wpływ na prowadzone postępowania (w ujęciu wartościowym dotyczyło to ponad 95% ogólnej kwoty objętych badaniem ulg⁵). Organ podatkowy wbrew wymogom określonym w przepisach art. 122 i art. 187 § 1 ww. ustawy nie wywiązał się z obowiązku rzetelnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz zebrania kompletnego materiału dowodowego pozwalającego na udzielenie ulgi. Nie we wszystkich przypadkach przestrzegano także terminów rozpatrywania spraw⁶, jak również nie zachowano zasady pisemności⁷. Ponadto w znacznej części zbadanych postępowań⁸ w decyzjach w sprawie udzielenia ulgi nie ujęto kwoty odsetek od zaległości.

Nieprawidłowości stwierdzono również przy udzielaniu pomocy de minimis, gdyż udzielając tej pomocy organ podatkowy w przypadku 16 z 51 zbadanych postępowań⁹ (w ujęciu wartościowym dotyczyło to 95,75% ogólnej kwoty objętej badaniem pomocy de minimis) nie wyegzekwował od wnioskodawców przedłożenia wszystkich wymaganych przepisami prawa dokumentów niezbędnych do udzielenia tej pomocy. Dodatkowo w przypadku części postępowań¹⁰ organ podatkowy nie wydał beneficjentom pomocy zaświadczeń stwierdzających, że udzielona pomoc jest pomocą de minimis. Nie w pełni rzetelnie wywiązywano się również z obowiązku sporządzania i przedstawiania właściwym organom informacji o udzielonej pomocy de minimis¹¹, w konsekwencji czego ww. organy nie dysponowały pełnymi i wiarygodnymi informacjami o faktycznej wysokości pomocy udzielonej poszczególnym beneficjentom.

Na ogół prawidłowo realizowano obowiązki określone w art. 37 ust. 1 pkt 2 lit f. i g ustawy o finansach publicznych¹² dotyczące corocznego podawania do publicznej wiadomości wykazów podmiotów, którym w zakresie podatków udzielono ulg w kwocie przewyższającej 500 zł, a także udzielonej pomocy publicznej związanej z udzieleniem ulg.

Niewątpliwym wpływem na zakres i skalę stwierdzonych nieprawidłowości miała mała ilość szkoleń pracowników odpowiedzialnych za realizację tych obowiązków w tym

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, ze zm., dalej: *Ordynacja podatkowa*.

⁵ Kwota udzielonych ulg z naruszeniem wymogów Ordynacji podatkowej wyniosła 1.127,1 tys. zł.

⁶ Tj. w 20 sprawach (25,97% zbadanych postępowań).

⁷ Tj. w 10 sprawach (12,98% zbadanych postępowań).

⁸ Tj. w 25 sprawach (34,27% zbadanych postępowań).

⁹ Wartość pomocy de minimis związanej z wydaniem 51 decyzji o udzieleniu ulg w spłacie zobowiązań podatkowych wyniosła 1.168,9 tys. zł.

¹⁰ Tj. w trzech z 51 badanych przypadków (5,88%).

¹¹ Tj. w dziewięciu z 51 badanych przypadków (17,65%), w tym dwa przypadki niezgłoszone oraz siedem przypadków zgłoszonych z naruszeniem terminu.

¹² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.).

obszarze, a także niewystarczający nadzór nad tymi postępowaniami ze strony Kierownictwa Urzędu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przestrzeganie określonych w Ordynacji podatkowej uregulowań w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego Urzędu¹⁴ (dalej: *Regulamin*) prowadzenie postępowań w sprawach odraczania, rozkładania na raty, umarzania lub zaniechania poboru podatków należało do zadań Referatu Finansów i Budżetu (dalej: *Referat*).

W ramach Referatu ww. zadania przypisano do zakresu czynności i obowiązków inspektora ds. wymiaru podatków¹⁵. Do zadań ww. pracownika należało m.in. analizowanie i opiniowanie podań oraz przygotowywanie projektów decyzji dotyczących zwolnień i ulg podatkowych, umorzeń oraz odroczeń i rozkładania na raty podatków, prowadzenie spraw związanych z udzielaniem pomocy publicznej, w tym prowadzenie współpracy z właściwymi organami w zakresie podatków lokalnych.

(dowód: akta kontroli str. 6-22)

W latach 2018-2021 (I połowa) do Urzędu wpłynęło łącznie 95 wniosków¹⁶ o udzielenie ulg w spłacie zaległości podatkowych na łączną kwotę 1.502,0 tys. zł¹⁷. Na ich podstawie Burmistrz wydał 77 decyzji (w tym dwie niezgodne z wnioskiem strony – udzielono ulgi niższej od wnioskowanej)¹⁸ przyznając ulgi w łącznej kwocie 1.176,7 tys. zł¹⁹, z tego w:

- 2018 r. – 14 decyzji (dla 10 podatników) na kwotę 119,5 tys. zł,
- 2019 r. – 25 decyzji (dla 19 podatników) na kwotę 297,6 tys. zł,
- 2020 r. – 30 decyzji (dla 24 podatników) na kwotę 652,9 tys. zł,
- 2021 r. (I połowa) – 8 decyzji (dla ośmiu podatników) na kwotę 106,6 tys. zł.

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Przyjętego Zarządzeniem Burmistrza Bytomia Odrzańskiego nr: 120.7.2020 z dnia 31 lipca 2020 r.

¹⁵ Zatrudniona na tym stanowisku w latach 2018-2019 nie uczestniczyła w szkoleniach dotyczących bezpośrednio problematyki związanej z udzielaniem ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz udzielania pomocy publicznej / pomocy de minimis. Uczestniczyła ona natomiast w szkoleniach: w dniu 23.01.2019 r. „Realizacja podatków i opłat lokalnych w 2019 r. – praktyczne problemy wymiaru i poboru” oraz w dniu 25.02.2016 r. „Podatki i opłaty lokalne w 2016 r.”.

¹⁶ Rozstrzygnięto w formie decyzji 78 spraw, z czego ulgi przyznano w 77 przypadkach (w dwóch udzielono ulgi w niższej od wnioskowanej wysokości). W jednym przypadku wydano decyzję odmowną, a pozostałe 17 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia bądź odmówiono wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia ulgi.

¹⁷ Kwota dotyczy całości zaległości podatkowych (należność główna i odsetki), o które wnioskowali podatnicy.

¹⁸ Opisano je w punkcie 1.3. niniejszego wystąpienia.

¹⁹ Z tego należności główne 1.169,0 tys. zł oraz odsetki 7,6 tys. zł.

W ramach ww. postępowań Burmistrz rozpatrzył łącznie sześć wniosków o udzielenie ulgi w spłacie zaległości złożone przez cztery osoby prawne²⁰. Łączna wartość udzielonych tym podmiotom ulg wyniosła 121,3 tys. zł²¹.

(dowód: akta kontroli str. 99-101, 104-117)

Decyzje wydane przez organ podatkowy dotyczyły następujących rodzajów ulg w spłacie zobowiązań podatkowych:

- odroczenia terminu płatności podatku (art. 67a § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej) – jedna decyzja na kwotę 0,2 tys. zł,
- odroczenia zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę²² (art. 67a § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej) – sześć decyzji na łączną kwotę 218,4 tys. zł,
- umorzenia w całości lub w części zaległości podatkowych oraz odsetek za zwłokę²³ (art. 67a § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej) – 70 decyzji na łączną kwotę 958,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 99)

Ww. ulgi stosowano w przypadku następujących rodzajów zobowiązań podatkowych:

- podatek od nieruchomości – 36 decyzji na łączną kwotę 1.104,1 tys. zł,
- podatek rolny – 22 decyzji na łączną kwotę 34,3 tys. zł,
- łączne zobowiązanie pieniężne – 19 decyzji na łączną kwotę 12,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 99)

1.2. W okresie objętym kontrolą organ podatkowy w przypadku 19 podatników udzielał kilkakrotnie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych²⁴ (ogółem 62 decyzje), przy czym 11 podatnikom wydano po dwie decyzje, ośmiu podatnikom – między trzy a dziesięć decyzji.

Wyniki badania w zakresie prawidłowości stosowania wymogów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg ww. podatnikom (ogółem 62 decyzje) przedstawiono w pkt.1.4. niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 102)

1.3. W okresie objętym kontrolą wydano trzy decyzje niezgodne z wnioskami stron – wszystkie dotyczyły zaległości w podatku od nieruchomości. Spośród decyzji niezgodnych z wnioskiem podatnika (dwie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz jedna osoba prawna):

- w 2018 r. wydano jedną decyzję odmawiającą umorzenia zobowiązania podatkowego – wniosek opiewał na kwotę 116,2 tys. zł,²⁵

²⁰ Wszystkie te wnioski złożono i rozpatrzono w 2020 roku. W jednej sprawie odmówiono wszczęcia postępowania, w pięciu pozostałych wydano decyzje (dwa odroczenia terminu zapłaty i trzy umorzenia). Dwóm podmiotom najpierw odroczone termin zapłaty zaległości a następnie po upływie wyznaczonego terminu złożyły one wnioski o umorzenie zaległości i zostały one pozytywnie rozpatrzone – w jednym przypadku umorzono jedynie część wnioskowanych zaległości.

²¹ Dwie decyzje o odroczeniu zaległości o łącznej wartości 64,8 tys. zł oraz trzy decyzje o umorzeniu zaległości o łącznej wartości 56,5 tys. zł.

²² W okresie objętym badaniem nie umarzano odsetek od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek.

²³ W okresie objętym kontrolą nie umarzano opłat prolongacyjnych.

²⁴ Decyzje dotyczyły umorzeń oraz odroczeń płatności w zakresie podatków od nieruchomości, rolnego, łącznego zobowiązania pieniężnego w podatku od nieruchomości, rolnym i leśnym. Ich wartość wyniosła wraz z odsetkami łącznie 1.059.984,30 zł.

²⁵ Powodem odmowy był fakt przekroczenia przez podatnika progu pomocy de minimis.

- w 2020 r. wydano jedną decyzję w części odmawiającą umorzenia zaległości podatkowej – wniosek opiewał na kwotę 26,0 tys. zł, a umorzono kwotę 9,0 tys. zł (tj. 34,6% kwoty wynikającej z wniosku),
- w 2021 r. wydano jedną decyzję w części odmawiającą umorzenia zaległości podatkowej – wniosek opiewał na kwotę 76,5 tys. zł, a umorzono kwotę 25,6 tys. zł (tj. 33,5% kwoty wynikającej z wniosku).

W dwóch przypadkach podatnicy nie złożyli odwołań od ww. decyzji, natomiast w jednym przypadku²⁶ podatnik odwołał się do organu wyższej instancji (Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Zielonej Górze), przy czym organ odwoławczy stwierdził uchybienie terminu do złożenia odwołania.

Wyniki badania w zakresie prawidłowości stosowania wymogów Ordynacji podatkowej w ww. sprawach przedstawiono w pkt.1.4. niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 41-43)

1.4. Badaniem w zakresie prawidłowości stosowania wymogów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg objęto dokumentację dotyczącą wszystkich 77 wydanych decyzji²⁷ na łączną kwotę 1.176,7 tys. zł²⁸, z tego:

- 70 decyzji umarzających zaległości podatkowe w łącznej kwocie 958,0 tys. zł,
- 7 decyzji odraczających zaległy podatek w łącznej kwocie 218,6 tys. zł.

Ww. decyzje dotyczyły ulg w zakresie podatków: od nieruchomości (36 decyzji na kwotę 1.129,7 tys. zł), rolnego (22 decyzje na kwotę 34,3 tys. zł) oraz łącznego zobowiązania pieniężnego (19 decyzji na kwotę 12,7 tys. zł).

Ponadto badaniem objęto jedną decyzję odmowną.

(dowód: akta kontroli str. 41-43, 99-117, 175-180)

Analiza dokumentacji Urzędu w zakresie udzielenia bądź odmowy udzielenia ww. ulg wykazała m.in., że:

- wnioski składane przez podatników zgodne były z wymogami art. 168 § 2 Ordynacji podatkowej, tj. zawierały: treść żądania, wskazanie osoby od której pochodzi, jej adres oraz identyfikator podatkowy²⁹;
- nie wystąpiły przesłanki określone w art. 130 § 1 ust. 1 i art. 132 § 1 Ordynacji podatkowej – obligujące do wyłączenia od udziału w prowadzonych postępowaniach pracownika organu lub organ podatkowy (Burmistrza);
- organ podatkowy w prowadzonych postępowaniach umożliwiał stronom czynny udział, a przed wydaniem decyzji umożliwił im wypowiedzenie się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (art. 123 § 1 oraz art. 200 Ordynacji podatkowej);
- w przypadku jednej decyzji odmownej i dwóch częściowo odmownych organ podatkowy każdorazowo wykazywał i uzasadniał podstawę uzasadniającą przyjęte rozstrzygnięcie (brak spełnienia przesłanek z art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej);
- w 10 przypadkach spośród 78 objętych badaniem (12,99% ogółu wydanych decyzji) nie przestrzegano zasady pisemności postępowania wymaganej

²⁶ Decyzja z 25.02.2021 r. znak FN.3120.5.23.2020.

²⁷ Dotyczących m.in. dziewięciu podatników, dla których w badanym okresie wydano co najmniej dwie decyzje udzielające ulg w spłacie zobowiązań podatkowych (opisano w pkt. 1.2 niniejszego wystąpienia).

²⁸ W tym dwie decyzje niezgodne z wnioskami stron na łączną kwotę 34,6 tys. zł.

²⁹ W przypadku osób fizycznych PESEL znajdował się w dokumentacji dotyczącej wniosku o umorzenie zaległości podatkowej.

przepisem art. 126 Ordynacji podatkowej, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;

- stwierdzono dwadzieścia przypadków (25,64% ogółu wydanych decyzji) wydania decyzji z naruszeniem terminów przewidzianych w art. 139 § 1 Ordynacji podatkowej³⁰, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- wydane decyzje każdorazowo zawierały: oznaczenie organu podatkowego, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, a także pouczenie o trybie odwoławczym oraz podpis osoby upoważnionej, z podaniem jej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego (art. 210 § 1 pkt 1-5 oraz pkt 7-8 Ordynacji podatkowej);
- w przypadku 25 spośród 77 objętych badaniem postępowań (32,5%) zakończonych udzieleniem ulgi nie wyliczono i nie wskazano w decyzji wartości odsetek za zwłokę na dzień wydania decyzji, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- w przypadku 20 postępowań (26,0% zbadanych spraw, w ujęciu wartościowym 95,8% ogółu udzielonych ulg) organ podatkowy nie podjął niezbędnych działań w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i rozpatrzenia sprawy (art. 122 oraz 187 Ordynacji podatkowej), a w konsekwencji nie wykazano przesłanek uprawniających do zastosowania ulgi, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 175-180)

1.5. W okresie objętym kontrolą organ podatkowy nie wydawał decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych z urzędu (art. 67d Ordynacji podatkowej).

(dowód: akta kontroli str. 98)

1.6. W Gminie nie przyjęto uchwał (uprawnienie fakultatywne), o których mowa w art. 15p oraz 15q ustawy COVID-19³¹ dotyczących możliwości uzyskania zwolnienia lub przedłużenia terminu płatności z podatku od nieruchomości dla określonych grup podatników w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

Na stronie internetowej Urzędu w dniu 1 kwietnia 2020 roku zamieszczono natomiast informację o pakiecie wsparcia³² w obszarze podatków od nieruchomości, a także innych opłat. Zaproponowano podatnikom możliwość odroczenia na ich wniosek terminu płatności podatku od nieruchomości do 30 sierpnia 2020 roku oraz na wniosek podatnika w późniejszym okresie ewentualne umorzenie zaległości na podstawie oceny sytuacji epidemiologicznej i sytuacji podatnika.

(dowód: akta kontroli str. 40, 175-180)

1.7. W latach 2016-2019 (I połowa) udzielanie ulg podatkowych nie było przedmiotem kontroli wewnętrznych, zewnętrznych oraz badań audytowych.

(dowód: akta kontroli str. 23, 175-180)

³⁰ Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

³¹ Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, ze zm.).

³² Według Burmistrza pakiet ten ogłoszono za zgodą Rady Miejskiej.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Badanie w zakresie prawidłowości stosowania wymogów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg, którym objęto dokumentację dotyczącą wszystkich postępowań zakończonych wydaniem w latach 2018-2021 (I połowa) decyzji w sprawie przyznania lub odmowy przyznania ulgi (78 postępowań) wykazało następujące odstępstwa od wymogów Ordynacji podatkowej:
  - w 25 postępowaniach³³ nie wyliczono i nie wskazano w decyzji wartości odsetek za zwłokę na dzień wydania decyzji, co stanowiło naruszenie przepisu art. 67a § 2 Ordynacji podatkowej. W decyzjach tych odnoszono się jedynie do zaległości dotyczących należności głównych z zaległych rat – bez informacji o wysokości umarzonych odsetek;
  - w 10 postępowaniach³⁴ nie przestrzegano zasady pisemności postępowania, tj. organ podatkowy nie dokumentował należycie zmian dokonywanych w zakresie rozpatrywanego wniosku (zmian dokonywano w drodze telefonicznych uzgodnień z wnioskodawcą bez dokumentowania tej czynności), co stanowiło naruszenie przepisu art. 126 Ordynacji podatkowej. Dokonywane bez zachowania formy pisemnej zmiany dotyczyły w szczególności rodzaju wnioskowanej ulgi – wnioskowano o rozłożenie zaległości na raty, a wydano decyzję o umorzeniu zaległości (sześć przypadków³⁵) albo zmiany wysokości wnioskowanej kwoty (pięć przypadków³⁶);
  - w 20 postępowaniach (z tego dwóch dotyczących ulgi w podatku od nieruchomości oraz 18 w podatku rolnym) nie zachowano terminu przewidzianego w art. 139 Ordynacji Podatkowej na załatwienie sprawy³⁷, a ponadto w 18 (dotyczących podatku rolnego) z tych postępowań organ podatkowy nie powiadomił strony podając przyczyny niedotrzymania terminu i nie wskazał nowego terminu załatwienia sprawy, co stanowiło naruszenie przepisu art. 140 Ordynacji podatkowej.

(dowód: akta kontroli str. 41-43, 104-117-151, 175-180)

Odnosnie braku wskazania odsetek za zwłokę na dzień wydania decyzji Inspektor ds. wymiaru podatków w Urzędzie wyjaśniła: *Założyłam, że do kwoty stanowiącej równowartość trzykrotności opłaty pocztowej (8,70 zł), odsetek nie nalicza się, więc o*

³³ Postępowania: 3120.5.1.2018 3120.5.3.2018, 3120.5.9.2018, 3120.5.12.2018, 3120.5.2.2019, 3121.5.4.2019, 3121.5.5.2019, 3121.5.6.2019, 3121.5.7.2019, 3121.5.8.2019, 3121.5.10.2019, 3121.5.11.2019, 3121.5.14.2019, 3121.5.15.2019, 3121.5.16.2019, 3121.5.17.2019, 3121.5.18.2019, 3121.5.21.2019, 3121.5.22.2019, 3121.5.23.2019, 3121.5.24.2019, 3120.5.9.2020, 3120.5.10.2020, 3127.5.5.2020, 3127.5.1.2021.

³⁴ W przypadku postępowania 3121.5.8.2019 nie zachowano formy pisemnej zarówno przy zmianie kwot, jak i zakresu objętego rozstrzygnięciem.

³⁵ Postępowania: 3121.5.2.2019, 3121.5.3.2019, 3121.5.8.2019, 3121.5.15.2019, 3121.5.16.2019, 3121.5.17.2019.

³⁶ Postępowania: 3121.5.18.2019 oraz 3121.5.24.2019, nr 3123.5.2.2018, 3121.8.2019, 3121.5.7.2019.

³⁷ Postępowania: 3120.5.23.2020, 3120.5.24.2020, 3121.5.1.2019, 3121.5.2.2019, 3121.5.3.2019, 3121.5.4.2019, 3121.5.5.2019, 3121.5.6.2019, 3121.5.7.2019, 3121.5.8.2019, 3121.5.9.2019, 3121.5.10.2019, 3121.5.18.2019, 3121.5.21.2019, 3121.5.22.2019, 3121.5.23.2019, 3121.5.24.2019, 3123.5.4.2020, 3123.5.5.2020, 3123.5.6.2020.

nich nie napisałam. W związku z tym że nie były one naliczane do ww. kwoty, to nie widziano potrzeby opisywania ich w decyzji o udzieleniu ulgi.

Odnosnie rozbieżności pomiędzy treścią żądania a treścią decyzji wyjaśniła, że: W odniesieniu do zakresu (ilość rat, rodzaj ulgi) rozpatrywanego wniosku to uzgadniałam zmianę zakresu telefonicznie z podatnikiem – stąd brak korespondencji pisemnej w tym zakresie. Podatnicy nie składali zresztą odwołań, więc de facto zaakceptowali zmiany. W natłoku obowiązków nie zawsze sporządzałam notatki lub umieszczałam stosowne adnotacje o zmianach na dokumentach. Inspektor ds. wymiaru podatków w Urzędzie wyjaśniła: W przypadku błędnej kwoty dopłat opisanej w decyzji dotyczącej postępowania nr 3123.5.2.2018, to popełniłam błąd przy przenoszeniu danych z oświadczenia podatnika do decyzji. Błąd ten nie miał jednak wpływu na rozstrzygnięcie. Natomiast przy błędnej kwocie odsetek umorzonych decyzją w postępowaniu 3123.5.2.2018 (1495 zł a według konta i wniosku 1482 zł) błędnie odczytałam dane i popełniłam błąd. W postępowaniu 3121.8.2019 w decyzji wpisanie błędnej kwoty umorzenia (662 zł zamiast 462 zł) nastąpiło przez pomyłkę. W postępowaniu 3121.5.7.2019 zasugerowałam się kwotą wskazaną we wniosku przez podatnika (624 zł) i nie zweryfikowałam faktu, że podana kwota dotyczyła łącznego wymiaru w podatku od nieruchomości, rolnym i leśnym. Prawidłowa kwota umorzenia powinna była wynieść 593 zł, gdyż taki był wymiar podatku rolnego (trzecia rata za 2019 rok).

Odnosnie przekroczenia terminów wydania dwóch decyzji dotyczących ulgi w podatku od nieruchomości Inspektor ds. wymiaru podatków w Urzędzie wyjaśniła: Postępowania te prowadzone były przeze mnie w okresie pandemii Covid-19, a część obowiązków wykonywałam zdalnie, co w połączeniu z natłokiem obowiązków wydłużało czas podejmowanych przeze mnie działań. [...] wydłużanie terminów postępowań i wskazywanie postanowieniami kolejnych nowych terminów załatwienia sprawy było spowodowane nadmiarem obowiązków i koniecznością wykonywania innych bardziej priorytetowych zadań [...] i pozwalało mi na bardziej wnikliwą analizę przedłożonych przez podatników dokumentów.

Natomiast w odniesieniu do 18 spraw, w których z opóźnieniem wydano decyzje przyznające ulgi w podatku rolnym wyjaśniła: W natłoku spraw nie wystawiłam postanowień o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy. Natomiast główną przyczyną braku wydania decyzji w terminie ustawowym był fakt, iż oczekiwano na nowy limit krajowy pomocy de minimis w rolnictwie, który ustalany jest na początku każdego roku. Rolnicy składali wnioski w trzecim lub czwartym kwartale, w trakcie których pojawiała się informacja o wykorzystaniu rocznego limitu pomocy de minimis w rolnictwie. Informowałam rolników o tym fakcie telefonicznie – nie kierowałam natomiast do nich pism w tej sprawie. Gdybym miała wydać decyzje w ustawowym terminie musiałabym wydać decyzje odmowne a rolnicy musieliby na nowo składać wnioski w kolejnym roku w ramach nowego limitu.

(dowód: akta kontroli str.48-51, 167-170)

2. W przypadku 20³⁸ spośród 77 objętych badaniem postępowań zakończonych udzieleniem ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych w łącznej kwocie 1.127,1 tys. zł (tj. 95,8% ogólnej kwoty ulg objętych badaniem) organ podatkowy wbrew wymogom określonym w przepisach art. 122 i art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej nie wywiązał się z obowiązku

³⁸ Postępowania: 3120.5.2.2018, 3120.5.5.2018, 3120.5.8.2018, 3120.5.11.2018, 3120.5.1.2018, 3120.5.2.2019, 3120.5.4.2019,, 3120.5.3.2020, 3120.5.4.2020, 3120.5.9.2020, 3120.5.10.2020, 3120.5.16.2020, 3120.5.17.2020, 3120.5.18.2020, 3120.5.20.2020, 3120.5.23.2020, 3120.5.24.2020, 3120.5.25.2020, 3120.5.26.2020, 3120.5.27.2020.

rzetelnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz zebrania dowodów potwierdzających sytuację ekonomiczną wnioskodawcy, a w konsekwencji postępowania podatkowe lub dowody zgromadzone w ich toku nie wykazały, aby w tych przypadkach zaistniała uprawniająca do udzielania ulgi ustawowa przesłanka ważnego interesu podatnika, o której mowa w przepisie art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej.

W ww. sprawach podstawy udzielenia ulgi przywołane w decyzji nie znajdowały potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, tj. w decyzji powoływano się na okoliczności podniesione we wniosku bez egzekwowania dokumentów potwierdzających tę okoliczność i bez przeprowadzenia dowodów w tym zakresie.

I tak w 16 przypadkach³⁹ dotyczących udzielenia ulgi w podatku od nieruchomości wnioskodawcy nie przedłożyli sprawozdań finansowych za okres 3 ostatnich lat obrotowych, a w czterech przypadkach⁴⁰ brak było dowodów na okoliczności wskazywane przez podatnika we wnioskach o udzielenie ulgi.

Dodatkowo w ośmiu z tych postępowań⁴¹ dotyczących umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości o łącznej wartości 827,6 tys. zł (co stanowiło 71,79% wartości wszystkich udzielonych ulg w kontrolowanym okresie) niezgodnie z ustalonym stanem faktycznym i zebraniem w toku postępowania materiałem dowodowym uznano, że zaistniała przesłanka do udzielenia ulgi. I tak:

- w sześciu postępowaniach⁴² dotyczących inwestora, który złożył wnioski o umorzenie zaległości – wbrew zgromadzonemu materiałowi dowodowemu (stanowi faktycznemu) ulgę udzielono wnioskodawcy, który nie zatrudniał na terenie gminy pracowników, co stanowiło podstawę do udzielenia ulgi, a ponadto materiał dowodowy nie wskazywał by wnioskodawca miał problemy z możliwością zapłaty zaległości podatkowych względem Gminy⁴³;
- w dwóch postępowaniach dotyczących przedsiębiorców⁴⁴, którzy złożyli wnioski o umorzenie zaległości z powodu obniżenia przychodów w związku z pandemią COVID-19, nie wykazano, że nie byli oni w stanie regulować zobowiązań podatkowych (materiał dowodowy wskazywał, że posiadali oni przychody i środki finansowe pozwalające na zapłacenie zaległości podatkowych).

(dowód: akta kontroli str.103-117, 175-180)

Odnośnie braku kompletu dokumentów w postępowaniach Inspektor ds. wymiaru podatków w Urzędzie wyjaśniła: [...] *Ilość prowadzonych spraw nie daje mi możliwości na tak wnikliwą analizę złożonych dokumentów. Podstawowe*

³⁹ Postępowania o nr: 3120.5.1.2018, 3120.5.2.2019, 3120.5.4.2019, 3120.5.3.2020, 3120.5.4.2020, 3120.5.9.2020, 3120.5.10.2020, 3120.5.16.2020, 3120.5.17.2020, 3120.5.18.2020, 3120.5.20.2020, 3120.5.23.2020, 3120.5.24.2020, 3120.5.25.2020, 3120.5.26.2020, 3120.5.27.2020

⁴⁰ Postępowania o nr: 3120.5.2.2018, 3120.5.5.2018, 3120.5.8.2018, 3120.5.12.2018.

⁴¹ Postępowania: FN.3120.5.1.2018, FN.3120.5.2.2019, FN.3120.5.4.2019, FN.3120.5.9.2020, FN.3120.5.10.2020, FN.3120.5.20.2020, 3120.5.25.2020 oraz 3120.5.26.2020.

⁴² Postępowania: FN.3120.5.1.2018, FN.3120.5.2.2019, FN.3120.5.4.2019, FN.3120.5.9.2020, FN.3120.5.10.2020, FN.3120.5.20.2020, wydano 6 decyzji umarzających zaległości z poszczególnych rat podatku od nieruchomości o łącznej wartości 815.369 zł, co stanowił 69,3% wartości wszystkich udzielonych ulg w kontrolowanym okresie.

⁴³ Oświadczenia o sytuacji majątkowej i finansowej tego podatnika nie wskazywały, iż ma on jakkolwiek problem z możliwością regulowania należności podatkowych.

⁴⁴ Sprawy o sygnaturach: 3120.5.25.2020 oraz 3120.5.26.2020 dotyczące osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, którym umorzono zaległości w podatku od nieruchomości o wartości 12.236 zł.

dane były dostępne, więc decyzje wydawano w oparciu o te dokumenty które zostały przez wnioskodawców złożone i wiedzę jaką posiadano w Urzędzie na dzień wydania decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 168)

Odnosząc się do udzielonej ulgi dla ww. inwestora:

- Inspektor ds. wymiaru podatków w Urzędzie wyjaśniła, że: *W przypadku ww. inwestora ostateczną decyzję podejmował Pan Burmistrz. Ja pilnowałam tylko progu dla pomocy de minimis. Natomiast w przypadku dwóch przedsiębiorców, którzy prowadzili warsztaty samochodowe – uwzględniono stan pandemii i to, że faktycznie spadły im przychody.*

(dowód: akta kontroli str. 168)

- Burmistrz wyjaśnił, że *Gmina walcząc o inwestora ze względu na problem bezrobocia i szanse stworzenia znacznej ilości miejsc pracy, zobowiązała się do następujących działań: zwolnienia z podatku od nieruchomości przez okres 5 lat, oraz wybudowania chodnika i remontu drogi prowadzące z Bytomia do fabryki oraz uzbrojenia terenu w sieć wodno-kanalizacyjną. Warunki te odpowiadały oczekiwaniom inwestora i zostały one uzgodnione i zaakceptowane przez radnych z Rady Miejskiej.(...) O fakcie iż inny podmiot będzie zatrudniał pracowników zostałem poinformowany w trakcie budowy fabryki. Uznałem, że zatrudnienie pracowników przez inny podmiot niż podatnik nie będzie stanowiło przeszkody a pozwoli wywiązać się z danego inwestorowi słowa. Pierwsze decyzje zapadały przed uruchomieniem fabryki i bardzo bałem się wycofania inwestora z powodu niewywiązania się przez gminę z danej obietnicy. W związku ze zmianą podmiotu zatrudniającego pracowników powstał problem z realizacją uchwały⁴⁵, tj. stosowaniem zwolnienia. Chcąc dotrzymać zobowiązania wobec inwestora zastosowano mechanizm umarzania zaległości w podatku od nieruchomości. Traktowałem umorzenie zaległości podatkowych temu podatnikowi jako wywiązanie się Gminy z ustalonych zobowiązań. Dzięki tej formule mogliśmy dopilnować także kwestię pomocy de minimis.*

(dowód: akta kontroli str.152-166)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze. Organ podatkowy w szczególności nie wywiązał się bowiem z obowiązku rzetelnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz zebrania dowodów potwierdzających sytuację ekonomiczną wnioskodawcy, a w konsekwencji w toku ponad 1/4 zbadanych postępowań nie wykazano, aby w tych przypadkach zaistniała ustawowa przesłanka *ważnego interesu podatnika* uprawniająca do udzielania ulgi.

OBSZAR

2. Udzielanie pomocy publicznej i pomocy de minimis.

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą Burmistrz nie udzielał przedsiębiorcom ulg w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiących pomoc publiczną określoną w art. 67b § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

W ww. okresie wydano natomiast ogółem 51 decyzji, na podstawie których udzielono ulg stanowiących pomoc de minimis albo pomoc de minimis rolnictwie na łączną

⁴⁵ Uchwała nr XXVIII/292/2014 Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim z dnia 25 września 2014 roku w sprawie udzielania zwolnienia od podatku od nieruchomości w zakresie pomocy de minimis w związku z utworzeniem nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją na terenie gminy Bytom Odrzański.

kwotę 1.168,9 tys. zł (99,3% wartości wszystkich udzielonych ulg w kontrolowanym okresie). Z tego:

- 16 decyzji na łączną kwotę 1.126,7 tys. zł stanowiło pomoc de minimis udzieloną przedsiębiorcom (z tytułu ulgi w podatku od nieruchomości);
- 35 decyzji na łączną kwotę 42,2 tys. zł stanowiło pomoc de minimis w rolnictwie (z tego 22 decyzje w podatku rolnym na kwotę 34,3 tys. zł oraz 13 decyzji przyznających ulgę w podatku rolnym na kwotę 7,3 tys. zł w ramach łącznego zobowiązanie pieniężnego).

(akta kontroli str.52, 73, 181-184)

2.2. Badaniem w zakresie prawidłowości stosowania zasad udzielania pomocy de minimis przy udzielaniu ulg w spłacie zobowiązań podatkowych objęto dokumentację dotyczącą wszystkich przypadków udzielenia pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie, o których mowa w pkt. 2.1. niniejszego wystąpienia.

W wyniku przeprowadzonego badania ustalono m.in., że:

a) w zakresie kompletności dokumentacji niezbędnej do udzielenia pomocy de minimis:

- w przypadku pomocy de minimis z tytułu ulg w podatku od nieruchomości (16 decyzji) wnioskodawcy przedłożyli oświadczenia albo zaświadczenia wymagane przepisem art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁴⁶, a także informacje dotyczące sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy, przy czym wraz z formularzem dotyczącym sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy nie przedłożono sprawozdań finansowych za okres 3 ostatnich lat obrotowych, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- w przypadku pomocy de minimis w rolnictwie z tytułu ulg w podatku rolnym we wszystkich zbadanych przypadkach (35 decyzji) wnioskodawcy przedłożyli wymagane przepisem art. 37 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o pomocy publicznej.

(akta kontroli str. 52-83, 87-93, 175-184)

b) w zakresie realizacji obowiązków sprawozdawczych:

- w przypadku pomocy de minimis z tytułu ulg w podatku od nieruchomości (16 decyzji) Urząd prawidłowo sporządzał i przekazywał Prezesowi UOKiK (za pomocą Systemu rejestracji pomocy publicznej – aplikacji SHRIMP) sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej z tytułu udzielonych ulg w podatku od nieruchomości, do czego zobowiązywał przepis art. 32 ust. 1 ustawy o pomocy publicznej;
- w przypadku pomocy de minimis w rolnictwie z tytułu ulg w podatku rolnym w 26 przypadkach (na 35 objętych badaniem) Urząd prawidłowo sporządzał i przekazywał ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa (za pomocą Systemu rejestracji pomocy publicznej) sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej z tytułu udzielonych ulg w podatku rolnym w rolnictwie, natomiast w dwóch przypadkach nie dopełnił tego obowiązku, a w siedmiu przypadkach sprawozdania przekazano po wymaganym terminie, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 52-72, 74-83, 181-184)

⁴⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 743, dalej: *ustawa o pomocy publicznej*.

- c) w zakresie realizacji obowiązków dotyczących wydawania beneficjentowi pomocy zaświadczeń stwierdzających, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis albo pomocą de minimis w rolnictwie:
- w przypadku pomocy de minimis z tytułu ulg w podatku od nieruchomości (16 decyzji) Urząd terminowo wydał beneficjentom pomocy de minimis zaświadczenia stwierdzające, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis, do czego zobowiązywał przepis art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy publicznej oraz § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie⁴⁷ (dalej: *rozporządzenie w sprawie zaświadczeń*);
  - w przypadku pomocy de minimis w rolnictwie z tytułu ulg w podatku rolnym w 31 przypadkach (na 35 objętych badaniem) Urząd dopełnił ww. obowiązków, natomiast w trzech przypadkach nie wydał wymaganych zaświadczeń, a w jednym przypadku zaświadczenie wydano po wymaganym terminie, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 52-83, 87-93, 175-184)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich przypadkach⁴⁸ pomocy de minimis z tytułu ulg w podatku od nieruchomości (16 decyzji) wnioskodawcy nie przedłożyli wraz z formularzem dotyczącym sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy sprawozdań finansowych za okres 3 ostatnich lat obrotowych, co stanowiło naruszenie przepisu § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 29 marca 2010 r. w sprawie w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie⁴⁹.

(akta kontroli str. 167-170, 175-184)

Inspektor ds. wymiaru podatków w Urzędzie wyjaśniła: *Miałam świadomość że podatnicy podali jedynie aktualne dane, jednak uznano, że jest to wystarczające i nie wzywano ich do uzupełniania lub korygowania złożonych dokumentów. Ilość prowadzonych spraw nie daje mi możliwości na tak wnikliwą analizę złożonych dokumentów. Podstawowe dane były dostępne, więc decyzje wydawano w oparciu o te dokumenty które zostały przez wnioskodawców złożone i wiedzę jaką posiadano w Urzędzie na dzień wydania decyzji.*

(dowód: akta kontroli str. 170)

2. Wbrew wymogowi określonemu w przepisie art. 32a ust. 1 ustawy o pomocy publicznej w dwóch przypadkach organ podatkowy nie sporządził i nie przekazał ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa (za pomocą Systemu rejestracji pomocy publicznej) sprawozdań o udzielonej pomocy de

⁴⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 350.

⁴⁸ Postępowania o nr: 3120.5.1.2018, 3120.5.2.2019, 3120.5.4.2019, 3120.5.3.2020, 3120.5.4.2020, 3120.5.9.2020, 3120.5.10.2020, 3120.5.16.2020, 3120.5.17.2020, 3120.5.18.2020, 3120.5.20.2020, 3120.5.23.2020, 3120.5.24.2020, 3120.5.25.2020, 3120.5.26.2020, 3120.5.27.2020

⁴⁹ Dz. U. Nr 53, poz. 311, ze zm.

minimis z tytułu udzielonych ulg w podatku rolnym⁵⁰, natomiast w siedmiu przypadkach zgłoszenia dokonano po wymaganym terminie (z około miesięcznym opóźnieniem)⁵¹, co było niezgodne z wymogiem zawartym w § 4 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu takiej pomocy⁵².

(dowód: akta kontroli str.172, 181-184)

Inspektor ds. wymiaru podatków w Urzędzie wyjaśniła: *odnośnie niezgłoszonych przypadków to prawdopodobnie nie potraktowałam tych rolników jako producentów rolnych, natomiast w późniejszym okresie wszystkie ulgi udzielane rolnikom były już zgłaszane do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Natomiast nieterminowe zgłoszenia ulg udzielonych w lutym, wynikały z tego że w tym czasie zajęta byłam przygotowaniem decyzji wymiarowych i zwrotem podatku akcyzowego, przez co zapomniałam o terminowym zgłoszeniu udzielonych ulg do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.*

(dowód: akta kontroli str.172)

3. Niezgodnie z wymogiem określonym w przepisie art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy publicznej w trzech przypadkach nie wydano⁵³ zaświadczeń stwierdzających, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis w rolnictwie, a w jednym przypadku zaświadczenie wydano z opóźnieniem⁵⁴, co stanowiło naruszenie przepisu § 4 ust.1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zaświadczeń

(dowód: akta kontroli str.170, 181-184)

Inspektor ds. wymiaru podatków w Urzędzie wyjaśniła: *Nie wiem dlaczego nie wystawiłam trzech zaświadczeń, a jedno wystawiłam z opóźnieniem – prawdopodobnie nastąpiło to w wyniku mojego przeoczenia.*

(dowód: akta kontroli str.170)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze. Organ podatkowy w przypadku aż 16 z 51 zbadanych postępowań nie wyegzekwował od wnioskodawców przedłożenia wszystkich wymaganych przepisami prawa dokumentów niezbędnych do udzielenia tej pomocy. Nierzetelnie realizowano również obowiązki dotyczące wydania beneficjentom zaświadczeń o udzielonej pomocy, a także sporządzania i przedstawiania właściwym organom informacji o udzielonej pomocy de minimis.

⁵⁰ Postępowania FN.3123.5.1.2018 (decyzją z 03.07.2018 umorzono 520 zł łącznego zobowiązania pieniężnego – w tym 424 zł podatku rolnego) oraz FN.3123.5.2.2018 (decyzją z 24.09.2018 umorzono 1.495 zł zaległych odsetek łącznego zobowiązania pieniężnego – całość w podatku rolnym).

⁵¹ Pięć ulg udzielonych decyzjami z 11.02.2020 r. (kwoty ulg to 2025 zł, 201 zł, 440 zł, 3 877 zł i 6 484 zł) zgłoszono do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dnia 03.03.2020, jedną ulgę udzieloną decyzją z dnia 23.01.2020 r. (907 zł) także zgłoszono do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dopiero w dniu 03.03.2020 r. oraz 439 zł przyznane 30.08.2019r. i zgłoszone 30.09.2019r.

⁵² Dz. U. poz. 120, ze zm.

⁵³ Ulgi udzielone w ramach postępowań: 3123.5.1.2018, 3123.5.2.2018, 3123.5.1.2019 i 3123.5.2.2019. Umorzono łącznie 2.767 zł zaległości w podatku rolnym

⁵⁴ Ulga udzielona w ramach postępowania: 3121.5.18.2019. Umorzono 200 zł zaległości w podatku rolnym. Decyzja została wydana 23.01.2020 roku a zaświadczenie wystawiono 14.02.2020 roku.

OBSZAR **3. Sporządzanie i udostępnianie informacji o osobach fizycznych, prawnych oraz jednostkach organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono ulg i pomocy publicznej.**

Opis stanu faktycznego

3.1. W okresie objętym Burmistrz corocznie sporządzał i podawał do publicznej wiadomości (na stronie BIP Urzędu oraz w siedzibie Urzędu na tablicy ogłoszeń) wykazy osób prawnych, osób fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w latach 2018-2020⁵⁵:

- w zakresie podatków udzielono ulg w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia (art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o finansach publicznych);
- udzielono pomocy publicznej⁵⁶ (art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. g ustawy o finansach publicznych).

(akta kontroli str.24-37, 181-184)

3.2. Analiza ww. wykazów w zakresie prawidłowości ujęcia w nich badanej próby podatników (opisanych w pkt. 1.4. oraz 2.2. niniejszego wystąpienia), wykazała m.in., że:

- w rocznych wykazach o udzielonej pomocy publicznej oraz w wykazach o udzielonych ulgach wykazano wszystkich podatników (beneficjentów tej pomocy de minimis w związku z udzieleniem ulg w spłacie zobowiązań podatkowych), za wyjątkiem nieujęcia w wykazie za rok 2020 – jednego podatnika (beneficjenta pomocy de minimis), co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- w rocznych wykazach ulg za lata 2018 oraz 2020 prezentowano rzetelne dane, natomiast w wykazie za rok 2019 w czterech przypadkach podana wartość umorzenia była niższa od faktycznie umorzonej, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 24-37, 181-184)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W sposób nie w pełni rzetelny realizowano obowiązki w zakresie sporządzania i podawania do publicznej wiadomości wykazów, o których mowa w przepisie art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f i g ustawy o finansach publicznych, gdyż:

- w wykazie ulg za rok 2019 (upubliczniony w dniu 29 maja 2020 r.) w czterech przypadkach⁵⁷ wykazano ulgi bez uwzględnienia naliczonych i umorzonych odsetek⁵⁸;

⁵⁵ Roczny wykaz ulg za rok 2018 obejmował trzy pozycje na łączną kwotę ulg w wysokości 118,2 tys. zł. Roczny wykaz ulg za rok 2019 obejmował trzynaście pozycji na łączną kwotę ulg w wysokości 296,4 tys. zł. Roczny wykaz ulg za rok 2020 obejmował osiemnaście pozycji na łączną kwotę ulg w wysokości 651,3 tys. zł.

⁵⁶ W Urzędzie udzielono w obszarze podatków jedynie pomocy w ramach pomocy de minimis. Na rocznych wykazach udzielonej pomocy de minimis Urząd nie ujmował ulg (umorzeń i odroczeń) – które były wykazywane na rocznych wykazach udzielonych ulg i umorzeń z adnotacją, że ulgi udzielono w ramach pomocy de minimis.

⁵⁷ Poz. 2, 3, 9 i 12 wykazu za rok 2020.

⁵⁸ Kwoty odsetek wynosiły dla ww. pozycji odpowiednio: 9 zł, 15 zł, 30 zł i 181 zł.

- w wykazie ulg za rok 2020 (upubliczniony w dniu 28 maja 2021 r.) nie wykazano jednego podatnika, któremu udzielono trzech ulg na łączną wartość powyżej 500 zł⁵⁹.

(akta kontroli str. 24-37, 171-173, 181-184)

Inspektor ds. wymiaru podatków wyjaśniła: *Nieujęcie ulg jednego z podatników w wykazie za 2020 rok wynikało z jej przeoczenia, gdyż nie zwróciła ona uwagi, że podatnik ten oprócz dwóch umorzeń miał udzieloną jeszcze trzecią ulgę w postaci odroczenia terminu płatności.*

Natomiast w odniesieniu do nieuwzględnienia odsetek w czterech przypadkach na wykazie za 2019 rok wskazała, że: *nastąpiło to przez jej nieuwagę. Czasem w kwocie wskazanej w sentencji decyzji zawarte były odsetki a czasem opisywano je odrębnie. W tych przypadkach przeoczono odsetki podając tylko kwotę należności głównej objętej ulgą.*

(akta kontroli str.171-174)

OCENA CZĄSTKOWA Urząd terminowo realizował obowiązki związane ze sporządzaniem i udostępnianiem wykazów, o których mowa w przepisie art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f i g ustawy o finansach publicznych, a stwierdzone błędy miały charakter jednostkowy.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, a także działaniami podjętymi w toku kontroli w celu ich wyeliminowania, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wydawanie decyzji o udzieleniu ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych wyłącznie na podstawie kompletnego materiału dowodowego, wskazującego na występowanie ustawowych przesłanek uprawniających do stosowania tych ulg.
2. Wykazywanie wartości umarzanych odsetek za zwłokę w decyzjach o udzieleniu ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych oraz w zaświadczeniach stwierdzających, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis.
3. Załatwianie spraw dotyczących udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych w terminach przewidzianych w Ordynacji podatkowej.
4. Egzekwowanie od wnioskodawców ubiegających się o udzielenie pomocy de minimis wszystkich wymaganych dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o udzielenie tej pomocy.
5. Terminowe wydawanie beneficjentom pomocy zaświadczeń stwierdzających, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis w rolnictwie.
6. Rzetelne sporządzenie i przekazywanie ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa sprawozdań o udzielonej pomocy de minimis w rolnictwie.
7. Podawanie do publicznej wiadomości rzetelnych wykazów, o których mowa w przepisie art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f i g ustawy o finansach publicznych.

⁵⁹ Ulgi o łącznej wartości 644 zł. Wprawdzie ulgi z poszczególnych decyzji wydanych temu podatnikowi w 2020 roku nie przekraczały 500 zł, jednak zsumowanie wartości wszystkich udzielonych ulg, wskazują, że podatnik ten otrzymał ulgi o łącznej wartości 644 zł (dwa umorzenia 200 (FN.3121.5.18.2019) i 201 zł (FN.3121.5.24.2019) oraz odroczenie terminu płatności 243 zł – FN.3123.5.3.2020).

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 21 lutego 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

p.o. Dyrektora
Włodzimierz Stobrawa

Kontroler
Krzysztof Hofman
Specjalista k.p.

.....
podpis

.....
podpis